

ΑΝΟΙΧΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

21 Ιουλίου 2011

Θέμα: Κεφάλαιο Α σχεδίου νόμου «Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και τη δημοσιονομική εξυγίανση - Θέματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης»

Αξιότιμες κυρίες και αξιότιμοι κύριοι Βουλευτές,

Σε μια εξαιρετικά δύσκολη στιγμή για τη χώρα, επικοινωνούμε μαζί σας για να εκφράσουμε την έντονη ανησυχία και αγωνία μας το περιεχόμενο και ειδικότερες ρυθμίσεις του Κεφαλαίου Α του σχεδίου νόμου «Ρυθμίσεις για την ανάπτυξη και τη δημοσιονομική εξυγίανση - Θέματα αρμοδιότητας Υπουργείων Οικονομικών, Πολιτισμού και Τουρισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης», του Υπουργείου Οικονομικών.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Στις περιβαλλοντικές οργανώσεις που συνυπογράφουν την παρούσα επιστολή είναι αδιανόητη η μη υποβολή του σχεδίου νόμου σε δημόσια διαβούλευση. Ειδικά καθώς το σχέδιο αυτό έχει «διαρρεύσει» στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο ήδη από τις αρχές Μαΐου (<http://assets.tanea.gr/files/aw.doc>) σε σχεδόν αυτούσια μορφή, είναι αδικαιολόγητος ο οποιοσδήποτε ισχυρισμός περί επείγουσας διαδικασίας προώθησής του.

Ακόμα και στις σημερινές συνθήκες, η αντικατάσταση της δημόσιας διαβούλευσης από επιλεκτικές διαρροές στον τύπο, αποτελεί οπισθοδρόμηση. Πόσο μάλλον όταν η οπισθοδρόμηση αυτή αφορά το περιβάλλον, και φυσικούς πόρους ανεκτίμητης αξίας, η διατήρηση των οποίων απαιτεί την ολόπλευρη ενεργοποίηση των πολιτών. Πρόκειται για τους ίδιους πολίτες που καλούνται να συμμετάσχουν στην προσπάθεια της χώρας να ξεπεράσει την κρίση και υφίστανται το περιβαλλοντικό κόστος των αναπτυξιακών επιλογών των τελευταίων δεκαετιών.

Άλλο ουσιαστικό σημείο έντονου προβληματισμού είναι η παντελής απουσία ειδικών μελετών που να τεκμηριώνουν τη ζήτηση για τουριστικές κατοικίες της μορφής που ρυθμίζει το παρόν σ/ν και να εξετάζουν τις δυνατότητες αξιοποίησης του υφιστάμενου κενού αποθέματος κατοικιών που παραμένουν αναξιοποίητες.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Επί της αρχής, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις που συνυπογράφουν την παρούσα επιστολή εκτιμούν πως μόνη περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμη λύση για την ανάπτυξη της τουριστικής κατοικίας είναι η κατ' απόλυτη προτεραιότητα ανάδειξη, ανακαίνιση και εκ νέου χρήση των πολλών και διάσπαρτων στην επικράτεια εγκαταλελειμμένων οικισμών. Η χώρα μας διαθέτει σημαντικό κτιριακό απόθεμα που παραμένει επί δεκαετίες άχρηστο και σε πολλές περιπτώσεις αποτελεί σπάνια αρχιτεκτονική μνήμη που αργοπεθαίνει και κινδυνεύει να χαθεί. Στο σχέδιο νόμου, η δυνατότητα δημιουργίας σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων εντός εγκαταλελειμμένων οικισμών, ακόμα και με παράλληλη ανάπλασή τους, αποτελεί μια άνευρη και ανίσχυρη εναλλακτική, συγκρινόμενη με την «εύκολη» αναζήτηση αδόμητης γης σχεδόν οπουδήποτε ανά την επικράτεια.

Ειδικότερα όσον αφορά τη σχέση του με το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού (ΕΠΧΣΑΑ) για τον Τουρισμό (ΚΥΑ 24208/2009 ΦΕΚ Β' 1138), το οποίο είχε εγείρει έντονες αντιδράσεις κατά τη διαδικασία διαμόρφωσής του, το σ/ν επιδεινώνει τους όρους που αυτό θέτει. Έτσι, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις βρίσκονται προ μιας πρωτόγνωρης συγκυρίας, κατά την οποία ομολογούν ότι «το μη χείρον, βέλτιστον»...

ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

1. Άρθ. 2, παρ. 1(γ) και 2 παρ. 9

Το σ/ν επιδεινώνει τους όρους δόμησης σε ευαίσθητες περιοχές, Ειδικά στα κατοικημένα νησιά (πλην Κρήτης, Κέρκυρας και Ρόδου), το σ/ν μειώνει την ελάχιστη απαιτούμενη επιφάνεια γηπέδου σε 100 στρέμματα, από τα 150 που προβλέπει το ΕΠΧΣΑΑ και το ίδιο το σ/ν για την υπόλοιπη επικράτεια. Ακόμα και αν ο περιορισμός των 100 στρεμμάτων είναι περιοριστικός για ορισμένες «τουριστικές επενδύσεις», τους παρέχεται η δυνατότητα να ιδρύουν σύνθετα τουριστικά καταλύματα χωρίς να τον τηρούν, εφόσον διαθέτουν εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους – κάτι που, κατά κανόνα, αποτελεί υποχρέωσή τους.

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις θεωρούν πως μια γενικευμένη ενθάρρυνση της ανάπτυξης σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων ανά την επικράτεια επιφυλάσσει ανυπολόγιστες επιπτώσεις στον φυσικό χώρο, ο οποίος έχει ήδη επιβαρυνθεί (σε πολλές περιοχές υπέρμετρα) από την εκτός σχεδίου δόμηση. Η επιλεκτική όμως ενθάρρυνση της «τουριστικής κατοικίας», σε συγκεκριμένες περιοχές και πάντα με σαφή περιβαλλοντικά και κοινωνικά κριτήρια είναι δυνατόν να αποφέρει σημαντικά κοινωνικά οφέλη, πάντοτε δε σε εκτάσεις άνω των 150 στρεμμάτων.

Ειδικότερα όσον αφορά τον νησιωτικό χώρο, που ως γνωστόν χαρακτηρίζεται από σοβαρούς περιβαλλοντικούς περιορισμούς και αποτελεί οικολογικό θησαυροφυλάκιο, οι περιβαλλοντικές οργανώσεις θεωρούν ότι τα νησιά με έκταση μικρότερη της Λήμνου θα έπρεπε να εξαιρεθούν από οποιοδήποτε μέτρο ανάπτυξης σύνθετων τουριστικών καταλυμάτων. Εκτός από το κριτήριο της έκτασης, θα έπρεπε να λαμβάνονται υπόψη επίσης ο ρυθμός της ανοικοδόμησης κατά τα τελευταία τριάντα χρόνια, η υπολογιζόμενη μελλοντική επάρκεια υδάτινων πόρων και η ιδιαιτερότητα εκείνων των κοινωνιών που βασίζονται στον παραδοσιακό ποιοτικό τουρισμό.

2. Άρθρα. 1, παρ. 2(α), 1 παρ. 6 και 2, παρ. 3(β)

Το σ/ν αυξάνει το ποσοστό των τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών που μπορούν να πωληθούν (ή να εκμισθωθούν μακροχρόνια) στο 30%, από το 20% που θεσπίζει το ΕΠΧΣΑΑ για τον Τουρισμό.

Ωστόσο, το νομοσχέδιο δεν περιορίζεται εδώ: το ίδιο αυτό ποσοστό φθάνει το 40% αν ο υλοποιούμενος συντελεστής δόμησης (σ.δ.) δεν υπερβαίνει το 0,10, και σε 60% αν δεν υπερβαίνει το 0,05. Με αντάλλαγμα ένα χαμηλό σ.δ., παρέχεται η δυνατότητα να μετατραπεί σχεδόν το ήμισυ ή και πλέον ενός καθαρού «ξενοδοχειακού τουριστικού καταλύματος» σε «τουριστική κατοικία». Είναι πρόδηλο ότι προκαλείται σοβαρός κίνδυνος να στηθούν δήθεν «τουριστικές επενδύσεις», οι οποίες στην πραγματικότητα θα στοχεύουν στα οφέλη που θα απορρέουν για τον επιχειρηματία κατασκευαστή μόνον από την «τουριστική κατοικία», με αποτέλεσμα αφ' ενός τη μείωση αντί για την αύξηση της εισπραξής/δαπάνης ανά επισκέπτη στη χώρα μας και αφ' ετέρου την αποδυνάμωση έναντι της ενίσχυσης του ποιοτικού τουρισμού.

Δυστυχώς, ούτε η ανάγκη εμπλουτισμού της τουριστικής υποδομής της χώρας φαίνεται να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη: αυτό διαφαίνεται και από την δυνατότητα υφιστάμενων ξενοδοχειακών καταλυμάτων να εντάσσονται στη ρύθμιση, με συντελεστή δόμησης πάνω από 0,15 και μετά την καθαρά εισπρακτικού χαρακτήρα πρόβλεψη της καταβολής εισφοράς.

3. Άρθ. 5, παρ. 3

Δεδομένου ότι η χώρα διαθέτει πολεοδομικές αρχές, προξενεί τουλάχιστον απορία η σύσταση Πολεοδομικού Γραφείου του ΕΟΤ για την έκδοση των οικοδομικών αδειών για κάθε τουριστική επένδυση. Η σύγκριση με τον πολεοδομικά απαράδεκτο θεσμό της Ναοδομίας είναι αναπόφευκτη, ειδικά καθώς αναφερόμαστε σε μεγάλης έκτασης πολεοδομικές επεμβάσεις, διάσπαρτες ανά την επικράτεια. Σε μία εποχή κατά την οποία είναι απαραίτητη η απλοποίηση των γραφειοκρατικών διαδικασιών, η δημιουργία νέου Γραφείου είναι τουλάχιστον οξύμωρη.

4. Άρθρ. 7, παρ. 7 και 10

Το νομοσχέδιο, ωστόσο, επιδεινώνει και ρύθμιση του 1946, με την οποία κηρύχθηκαν τα «Τουριστικά Δημόσια Κτήματα». Συγκεκριμένα, αναθέτει στην ΕΤΑ τη διοίκηση και τη διαχείριση των δημόσιων κτημάτων [απροσδιόριστων ορίων και έκτασης] που βρίσκονται «μεταξύ» των Τουριστικών Δημόσιων Ακινήτων. Για να μη θεωρηθεί ότι απαιτείται π.δ. [η αρχική ρύθμιση προέβλεπε β.δ.], ορίζεται ότι η ανάθεση γίνεται «αυτοδίκαια». Επίσης, ορίζεται ότι η ανάθεση περιλαμβάνει τον αιγιαλό και την παραλία. Ταυτόχρονα, η εκτέλεση έργων σε αυτά θα γίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού: η μόνη παρουσία των περιβαλλοντικών αρχών είναι η συμμετοχή ενός εκπρόσωπου του ΥΠΕΚΑ σε μία γνωμοδοτική επιτροπή. Είναι σαφές ότι η ρύθμιση διευκολύνει την ανάπτυξη σύνθετων καταλυμάτων σε αυτά. Άλλωστε, όπως ορίζει και ο πρόσφατος ν. 3986/2011 (ΦΕΚ 152 Α') ορίζει ότι «η με οποιονδήποτε τρόπο χρήση από τρίτους της παραχωρούμενης προς τον κύριο της επένδυσης έκτασης αιγιαλού, παραλίας και λιμενικών έργων επιτρέπεται κατ' εξαίρεση».

Σε μία εποχή τα κράτη, αλλά και συνολικά η Ευρωπαϊκή Ένωση κάνουν τολμηρά βήματα προς την «ολοκληρωμένη διαχείριση του παράκτιου χώρου», και συνειδητοποιούν τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες που προσφέρει, αλλά και τους κινδύνους που αντιμετωπίζει, είναι απαράδεκτο στην Ελλάδα τμήματα του αιγιαλού και της παραλίας να αντιμετωπίζονται ως εξαρτήματα κάποιων τουριστικών επενδύσεων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις εκτιμούν πως η παρούσα δυσμενής οικονομική συγκυρία πρέπει να αποτελέσει έναυσμα για μια συνολική «στροφή» προς περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμες κατευθύνσεις σε όλες τις αναπτυξιακές πολιτικές. Ειδικά στον περιβαλλοντικά και κοινωνικά ευαίσθητο, αλλά και εξαιρετικής οικονομικής σημασίας τομέα του τουρισμού, θεωρούμε πως κορυφαία πολιτική προτεραιότητα θα έπρεπε να είναι η διαφύλαξη της θεμελιακής τουριστικής υποδομής, που δεν είναι άλλη από τη φυσική και πολιτιστική μας κληρονομιά. Δυστυχώς, το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου δεν συμβάλλει στην προστασία και αξιοποίηση του κατ' εξοχήν τουριστικού προϊόντος της χώρας, αλλά στην περαιτέρω εντατική εκμετάλλευσή του.

Ως περιβαλλοντικές μη κυβερνητικές οργανώσεις, δηλώνουμε πως θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε με αγωνία τις εξελίξεις σε όλα τα περιβαλλοντικά μέτωπα, θέτοντας στην δημόσια κρίση εμπεριστατωμένες προτάσεις και παρεμβάσεις, συμμετέχοντας σε κάθε διάλογο για δημόσιες πολιτικές και νομοθετικές πρωτοβουλίες, επικροτώντας δημόσια κάθε θετική για το περιβάλλον πρωτοβουλία, αλλά και στηλιτεύοντας ενέργειες και πολιτικές που θεωρούμε πως θέτουν σε κίνδυνο το περιβαλλοντικό και κατά συνέπεια το οικονομικό μέλλον της χώρας.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση και συνεργασία.

Με τιμή,

Οι περιβαλλοντικές οργανώσεις

Αρκτούρος

Αρχέλων

Δίκτυο Μεσόγειος SOS

Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού

Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης

Καλλιστώ

ΜΟπ-Εταιρεία Μελέτης και Προστασίας της Μεσογειακής Φώκιας

Greenpeace

WWF Ελλάς